

Коломієць Тетяна Володимирівна

Доцент кафедри соціології

Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
кандидат філософських наук, доцент

Мезева Анфіса Ігорівна

студентка 1 курсу ОП «Видавництво та редагування»

Видавничо-поліграфічного інституту

Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

ВІРТУАЛІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ЯК ПРИЧИНА ЦІННІСНИХ КОНФЛІКТІВ ЦИФРОВОГО ПОКОЛІННЯ МОЛОДІ

«Інтернет-Галактика» створила унікальну форму символічної реальності – віртуальну реальність, що виопустила нові формати соціальної комунікації та спричинила нові прояви ціннісних конфліктів. Особливо яскраво тенденції віртуалізації соціальної комунікації та ціннісні конфлікти, що виникли внаслідок цих тенденцій, проявляються у цифрового покоління молоді. Дані ціннісні конфлікти полягають, насамперед, у площині соціальної взаємодії та контрастують з цінностями соціальної комунікації попередніх поколінь.

Особливості цифрового покоління в тому, що вони віддають перевагу комунікаціям з людьми, не виходячи з дому, і якщо минулі покоління – це важливість особистої присутності при зустрічах, то цифрове покоління комфортно почувається в онлайн-спілкуванні. Це перше по-справжньому цифрове покоління: сучасні діти з одnorічного віку освоюють планшети та смартфони. Їх також називають *Homelanders* (домосіди), адже інформацію вони черпають в основному з мережі, грають в ігри онлайн, під час спілкування надають перевагу соцмережам або за допомогою месенджерів. Бути в курсі нових трендів, стежити за високотехнологічними новинками, а краще самому брати участь у розробці – це потреба, яка народилася разом з ними [3, с. 135-142]. Найважливіша роль Інтернету у формуванні соціальних зв'язків – це його внесок у нову модель комунікабельності, побудовану на індивідуалізмі, – слушно зазначає Мануель Кастельс [2, с. 130].

Потік інформації дає представникам сучасного покоління знання у готовій формі, нові способи засвоєння знань. Вони засвоюють інформацію у вигляді образів, створюваних зовні й потребують розуміння, що девальвує значення творчої уяви, підміняючи його пасивним перебігом асоціацій.

м. Одеса, 23 березня 2023 р.

Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Трансформація українського суспільства в цифрову еру»

З одного боку, особливостями цього покоління є самотійність (принцип дій – «зроби сам»), висока мотивація, що дозволяє відкрити особисті таланти. З іншого боку, особливістю цього покоління є залежність від гаджетів та соціальних мереж, уявна багатозадачність, непостійність, амбітність. Уявна багатозадачність наразі свідчить про те, що це покоління неспроможне зосередитися на кількох завданнях одночасно. Воно лише може швидко перемикаватися з одного завдання на інше. Проблема амбітності полягає в тому, що через величезну кількість можливостей та непостійність представників покоління вона спонукає їх виявляти свої амбіції на порожньому місці [1, с. 7-17].

Основною проблемою цифрового покоління є його залежність від Інтернету. Проблема полягає в тому, що дане покоління не може порівняти світ з зовнішнім світом, який представлений в інтернеті з великою кількістю неточностей. Крім того, це покоління не може спілкуватися без соціальних мереж, що призводить до дефіциту навичок спілкування, проблем на роботі та в особистому житті.

Представники цього покоління впевнені у своїй винятковості, вони швидко включаються до інформації, що їх цікавить, і націлені на швидкий результат. При цьому вони болісно реагують на будь-яку критику, а похвалу сприймають як належне. Впевненість у власній винятковості створює у них проблеми із самоідентифікацією.

Представники покоління мають високу мотивацію до успіху. Але будучи орієнтовані на гедонізм і відчуючи вимоги, які надаються суспільством, вони усвідомлюють необхідність удосконалюватися. Підлітки не хочуть працювати так, як працюють їхні батьки чи дідусі та бабусі. Вони очікують успіху лише власними силами, але при цьому пасують перед труднощами.

Одними з основних цінностей молоді цифрового покоління стають індивідуалізм та егоцентризм, що задовольняють їхні потреби. Традиційні цінності відходять на другий план. Так, наприклад, вони не прагнуть рано створити сім'ю, власний комфорт для цього покоління – понад усе.

У системі цінностей молоді цього покоління центральними є свобода, творчість, розваги. Найважливішими цінностями молодих людей є самотійність та незалежність. Вони також прагнуть здобути хорошу освіту, відстоюють права на недоторканність приватного життя та свободу слова, намагаються отримати підтримку з боку батьків, у них достатньо розвинена громадянська відповідальність [1, с. 7-17].

Хотілося б звернути увагу і на таку особливість сучасної ціннісної свідомості молоді, як, з одного боку, рухливість, швидка мінливість ціннісних установок молодіжної масової свідомості, а з іншого – збільшення кількості респондентів, які не можуть визначитися зі своєю політичною та морально-етичною позицією. Інакше висловлюючись,

визначити установки й спрямованість поведінки за певних обставин значної частини цієї вікової групи виявляється, досить складним завданням.

Цифрове середовище формує покоління, визначаючи їх соціально-психологічні особливості та специфіку соціальної комунікації та ціннісних конфліктів: життя в цифровому потоці, фіксація на своїй значущості та ін. Цифрова цивілізація створює нові умови реального життя нових поколінь, створюючи ризики та розмиваючи їх цінності, самоідентичність.

Одним з ефективних засобів мінімізації ризиків, пов'язаних із ціннісними конфліктами нових віртуальних відносин, є збереження гуманістичних цінностей, що сформувалися в ході історико-культурного розвитку людства: солідарності, емпатії, альтруїзму. Інакше під натиском егоїзму, агресії, екстремізму та насильства людство підійде до межі саморуйнування.

Нове покоління набирає обертів, диктуючи нам свої правила, які ми не повинні ігнорувати. У такій ситуації найкращим рішенням є тільки максимальне взаєморозуміння та співпраця, що базуються на соціально-культурному і соціально-комунікативному діалозі поколінь.

Список використаної літератури

1. Саракун, Л. (2022). Цифрове покоління як предтеча майбутньої планетарної цивілізації. *Copernicus Political and Legal Studies*, 1(4), 7–17. <https://doi.org/10.15804/cpls.20224.01>
2. Кастельс, Мануель. (2007). Інтернет-галактика. Міркування щодо Інтернету, бізнесу і суспільства. Київ. https://chtyvo.org.ua/authors/Kastels_Manuel/Internet-galaktyka_Mirkuvannia_schodo_Internetu_biznesu_i_suspilstva/
3. Чичинська, О. В. (2019). Психологічні особливості представників цифрового покоління. *Актуальні проблеми психології в закладах освіти*, 9, 135–142. <https://doi.org/10.31812/psychology.v9i0.3734>